

Socialdepartementet

Lantmäteriet
801 82 Gävle

Uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillhandahålla kart- och bildinformation i tre dimensioner (3D)

Regeringens beslut

Lantmäteriet får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillhandahålla myndighetens geografiskt bestämda data med uppgift om läget i tre dimensioner (3D), dvs. också i höjd. I uppdraget ingår att föreslå hur den Nationella höjdmodell som finansieras från anslaget 1:10 Klimatanpassning och som för närvarande byggs upp inom myndigheten, ska kombineras med andra typer av data för att möta samhällets behov. Lantmäteriet ska särskilt redovisa:

- Totalförsvarets efterfrågan på geografiska beskrivningar i 3D.
- I dag känd efterfrågan från andra myndigheter.
- Vilken efterfrågan som finns från kommuner, exploatörer och konsulter inom plan- och byggområdet.
- Hur 3D-data kan komma till användning vid fastighetsbildning.
- Kostnader och besparingar förknippade med en övergång till tillhandahållande av data i 3D.
- Lämplig avgränsning av det offentliga åtagandet vad gäller geografisk information i 3D.

I uppdraget ingår också att översiktligt beskriva i vilka steg – tekniskt, geografiskt och organisatoriskt – en övergång till tillhandahållande av 3D-data kan genomföras.

Lantmäteriet ska inhämta synpunkter från berörda myndigheter och andra intressenter. Lantmäteriet ska i sitt uppdrag beakta Utredningen om skydd för geografisk information (SOU 2013:51).

Lantmäteriet får för uppdragets genomförande använda 300 000 kronor under 2013. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 18, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsument-

politik, anslaget 1:1 Bostadspolitisk utveckling, anslagsposten 1 Bostadspol. utv. – del till Kammarkollegiet. Medlen betalas ut efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2013 och ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 28 mars 2014. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Lantmäteriet ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 september 2014. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Lantmäteriet har enligt sin instruktion ett nationellt samordningsansvar för produktion, samverkan, tillhandahållande och utveckling inom området geografisk information och fastighetsinformation (geodataområdet). Lantmäteriet tillhandahåller också en stor mängd kart- och bildinformation inom det som betecknas som grundläggande geografisk information.

Lantmäteriet har sedan 2009 regeringens uppdrag att bygga upp en Nationell höjdmodell, baserad på data som inhämtas med hjälp av laserskanning från flygplan. Metoden ger en lägesnoggrannhet i höjd på någon decimeter, och de data som samlas in har fått en stor efterfrågan, både inom offentlig och privat sektor. Modellen kommer att öka möjligheterna för bl.a. kommuner och länsstyrelser att arbeta mer strategiskt med anpassning till ett förändrat klimat. För närvarande är 80 procent av landets yta skannat och data finns tillgängliga. Lantmäteriet genomför också en editering av data så att t.ex. broar redovisas med en öppning under brobanan och dammar redovisas som fördämningar över vattendrag, vilket är väsentligt när data används för att modellera vattenflöden.

I samhället sker en snabb ökning av användningen av 3D-modeller, framför allt inom konstruktion och produktionsstyrning inom industri, men också som visualiseringshjälpmedel i en mängd olika branscher. Inom plan- och byggområdet arbetar alltfler konsulter med 3D-modeller när byggnader projekteras. Vissa kommuner tillhandahåller också lokala 3D-modeller av terrängen och av byggd infrastruktur. För Lantmäteriet innebär detta att efterfrågan på att kunna kombinera myndighetens kart- och bildinformation, som i dag bara tillhandahålls i två dimensioner, med 3D-data ökar. Även för samordningen av kommunal planering och fastighetsbildning är det väsentligt att utvecklingen från två till tre dimensioner sker på ett sätt så att data kan användas i båda processerna.

Den Nationella höjdmodellen är snart klar, och därmed blir det aktuellt att ta ställning till hur modellen ska integreras med övriga geografiska data som Lantmäteriet tillhandahåller, för att uppnå största möjliga samhällsnytta. Som en grund för en sådan bedömning behövs en aktuell lägesbild av efterfrågan, samt ett förslag till avgränsning av hur långt det offentliga åtagandet på området bör sträcka sig, bl.a. med hänsyn till vilka villkor som bör gälla för vidareutnyttjande och vad som framgår av förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation. Med ett sådant underlag kan regeringen bedöma om det finns anledning att styra utvecklingen utöver de uppdrag som redan lämnats.

Regeringen avser att avsätta 600 000 kronor 2014 för det fortsatta genomförandet av uppdraget. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Stefan Attefall

Lars Arell

Kopia till

Försvarsdepartementet/MFI
Miljödepartementet/KL
Näringsdepartementet/ITP
Kammarkollegiet